

Ministarstvo financija

FISKALNA POLITIKA REPUBLIKE HRVATSKE U 2019.

dr.sc. Zdravko Marić

Ministar financija

Zagreb, studeni 2018.

Makroekonomska kretanja u 2018. godini

- ◆ Četvrtu godinu zaredom nastavljaju se **pozitivna gospodarska kretanja**.
- ◆ U prvoj polovici 2018. zabilježen je realni međugodišnji rast **BDP-a** od 2,7%.
- ◆ Dosad objavljeni **visokofrekventni pokazatelji** upućuju na nastavak povoljnih gospodarskih kretanja i u ostatku godine.
  - U prvih devet mjeseci 2018. bilježi se međugodišnji realni rast prometa u trgovini na malo (3,6%) te broja noćenja turista (3,6%), dok je obujam građevinskih radova povećan 4,3% u prvih osam mjeseci ove godine.
  - Blago nepovoljna kretanja bilježe se u industrijskoj proizvodnji (međugodišnji pad od 0,3% u prvih devet mjeseci ove godine).
  - Pokazatelj ekonomskog raspoloženja nalazi se na najvišim razinama u posljednjih jedanaest godina.
- ◆ Nastavak oporavka gospodarske aktivnosti povoljno se odražava i na **tržište rada**.
  - Međugodišnji rast anketne zaposlenosti iznosio je 3,4% u prvoj polovici 2018., dok visokofrekventni administrativni podaci (HZMO) ukazuju na međugodišnji rast broja osiguranika od 2,3% u prvih deset mjeseci ove godine.
- ◆ Prosječna **inflacija** iznosila je 1,6% u prvih deset mjeseci ove godine.
  - Najveći doprinos rastu cijena dolazi od cijena goriva i maziva za osobna prijevozna sredstva, električne energije i hrane.

Makroekonomski okvir 2018. - 2021. (1)

- ◆ U srednjoročnom razdoblju očekuje se **nastavak pozitivnih kretanja gospodarske aktivnosti**.
- ◆ Predviđa se **realni rast bruto domaćeg proizvoda** od **2,7% u 2018., 2,9% u 2019.** te **2,7%** odnosno **2,5% u 2020. i 2021.** godini.
- ◆ Gospodarski rast će se kroz cijelo projekcijsko razdoblje temeljiti na doprinosu **domaće potražnje**, dok će doprinos **neto inozemne potražnje** biti blago negativan.
- ◆ Od pojedinačnih sastavnica BDP-a s rashodne strane, predviđa se kako će **izvoz roba i usluga** davati naj snažniji pozitivan doprinos rastu gospodarske aktivnosti.
- ◆ Očekuje se daljnji rast **zaposlenosti**, što će dovesti do kontinuiranog smanjenja stope nezaposlenosti.
- ◆ Predviđa se zadržavanje niske i stabilne **inflacije**.

Makroekonomski okvir 2018. - 2021. (2)

	2017.	Projekcija 2018.	Projekcija 2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.
BDP - realni rast (%)	2,9	2,7	2,9	2,7	2,5
Osobna potrošnja ¹	3,6	3,5	3,4	3,1	2,6
Državna potrošnja	2,7	2,6	2,5	2,2	2,0
Bruto investicije u fiksni kapital	3,8	4,6	6,6	6,1	5,7
Izvoz roba i usluga	6,4	3,6	4,0	3,9	3,8
Uvoz roba i usluga	8,1	5,7	5,8	5,4	5,1
Doprinosi rastu BDP-a	2,9	2,7	2,9	2,7	2,5
Osobna potrošnja ¹	2,1	2,0	1,9	1,8	1,5
Državna potrošnja	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Bruto investicije u fiksni kapital	0,8	0,9	1,3	1,3	1,2
Izvoz roba i usluga	3,1	1,9	2,0	2,0	2,0
Uvoz roba i usluga	-3,7	-2,8	-2,9	-2,8	-2,7
Doprinosi rastu BDP-a	2,9	2,7	2,9	2,7	2,5
Domaća potražnja	3,3	3,4	3,8	3,5	3,1
Promjena zaliha	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Neto izvoz	-0,6	-0,9	-0,8	-0,7	-0,6
Rast deflatora BDP-a (%)	1,1	1,9	1,7	1,7	1,8
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	1,1	1,6	1,2	1,5	1,7
Rast zaposlenosti² (%)	2,2	2,4	1,7	1,4	1,3
Stopa nezaposlenosti³ (%)	11,2	8,5	7,3	6,6	6,3

¹ Uključuje kućanstva i neprofitne ustanove koje služe kućanstvima.

² Domaći koncept, definicija nacionalnih računa.

³ Prema definiciji Ankete o radnoj snazi.

Izvor: DZS, MFIN

Napredak na području javnih financija

- ◆ Izlazak iz **procedure prekomjernog proračunskog manjka** (lipanj 2017.).
- ◆ U posljednjih godinu dana **dvije od tri najvažnije svjetske agencije** (Fitch i Standard&Poor's) **povećale su rejting Republike Hrvatske**, s pozitivnim izgledima.
- ◆ **CDS** (*credit default swap* – premija osiguranja od kreditnog rizika) na petogodišnje obveznice RH kreće se na najnižim razinama od 2008. godine.
- ◆ Izdanje međunarodnih i domaćih obveznica uz dosad najpovoljnije uvjete.
- ◆ Dugoročno smanjenje troška zaduživanja te poboljšanje percepcije rizika zemlje uz poboljšanje kreditnog rejtinga dovest će do veće dostupnosti i niže cijene kapitala kako za javni tako i za privatni sektor.
  - U posljednje dvije godine smanjenje rashoda za kamate 2 milijarde kuna.

Odrednice fiskalne politike 2018. - 2021. (1)

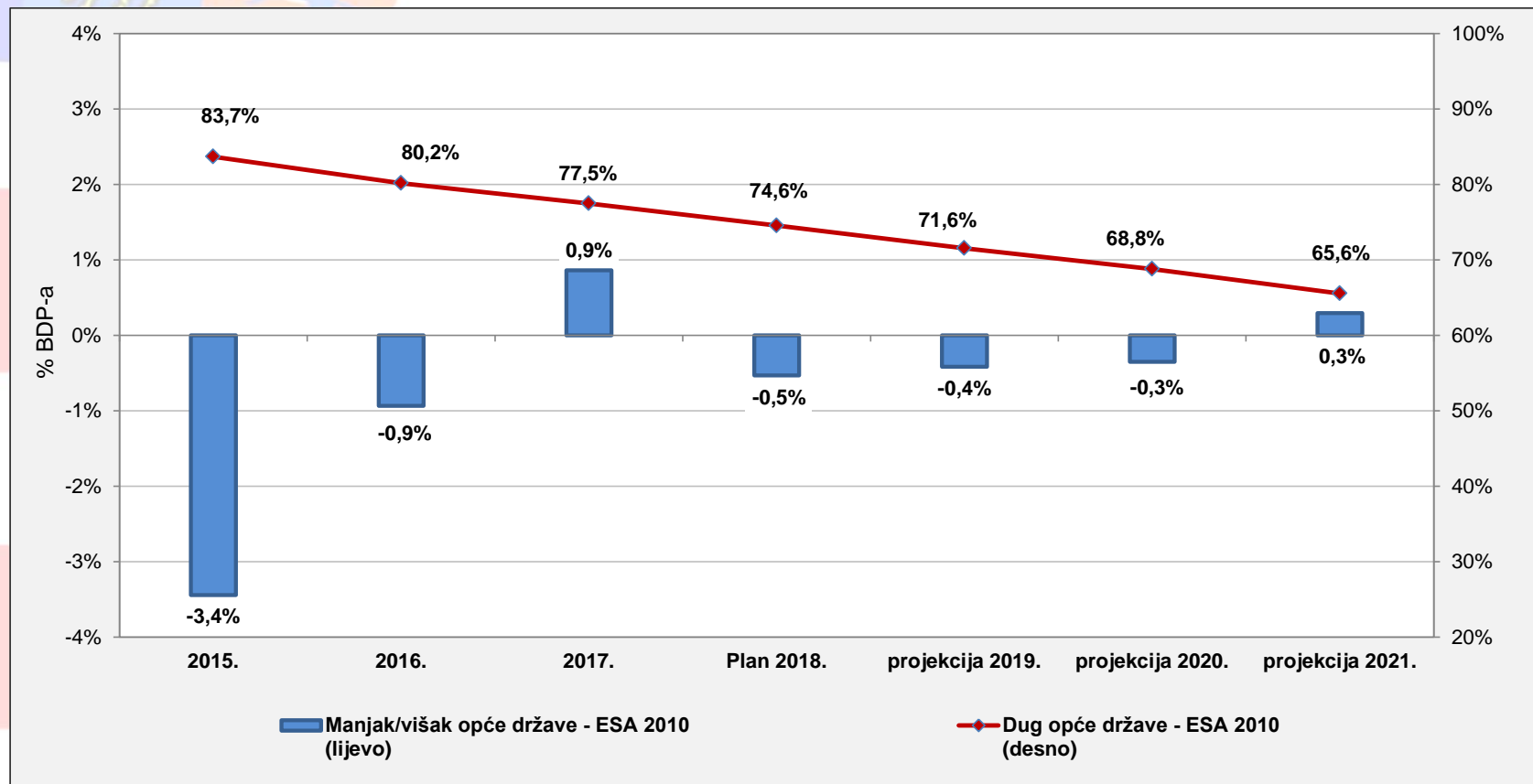

- ◆ Nastavak provedbe odgovorne fiskalne politike, koja je dovela do velikog napretka u relativno kratkom vremenskom razdoblju, i nadalje ostaje prioritet Vlade RH.
- ◆ U tom smislu, u narednim godinama kretanje **proračunskog salda i javnog duga bit će usklađeno s odredbama preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu**, kojeg se RH obvezna pridržavati nakon izlaska iz Procedure prekomjernog proračunskog manjka.
- ◆ U narednim godinama očekuje se daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u za oko 3 postotna boda godišnje.
- ◆ Ključni naglasak bit će na reformskim aktivnostima koje se poduzimaju i na prihodnoj i na rashodnoj strani proračuna, a kojima je cilj ojačati dugoročni potencijal hrvatskog gospodarstva, realnu konvergenciju prema zemljama unutar europodručja i smanjenje makroekonomskih neravnoteža.
- ◆ Na prihodnoj strani proračuna, važnu ulogu imat će **nastavak cjelovite reforme poreznog sustava** s ciljem smanjenja ukupnog poreznog opterećenja, stvaranja stabilnijeg i jednostavnijeg poreznog sustava koji će pružiti veću sigurnost za sve porezne obveznike.

Odrednice fiskalne politike 2018. - 2021. (2)

- Manjak/višak opće države i dug opće države u razdoblju 2015. – 2021., metodologija ESA 2010

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Treći krug poreznog rasterećenja - od početka 2019.

- ◆ **Porez na dodanu vrijednost** – snižavanje stope PDV-a na svježe meso, ribu, voće i povrće, jaja, lijekove te dječje pelene – umanjene regresivnog učinka na najosjetljivije skupine građana, uz povećanje raspoloživog dohotka kućanstava.
- ◆ **Doprinosi** - predlaže se ukidanje doprinosa za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti od 1,7% i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu od 0,5% uz istovremeno povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje na 16,5%. Time se ukupno izdvajanje poduzetnika na plaću umanjuje za 0,7 postotnih bodova, što otvara prostor za povećanje plaća.
- ◆ **Porez na dohodak** - izmjene u sustavu poreza na dohodak (širenje razreda za primjenu stope od 24%) pozitivno će utjecati na konkurentnost visokokvalificiranih zaposlenika poput IT stručnjaka, liječnika i drugih.
- ◆ **Posebni porezi i trošarine** - predviđen je povrat dijela plaćene trošarine na dizelsko gorivo koje se koristi kod komercijalnog prijevoza roba i putnika.
- ◆ **Porez na promet nekretnina** - predlaže se daljnje smanjenje stope poreza na promet nekretnina s 4% na 3%.

Početak procesa pridruživanja europodručju

- ◆ Poboljšanje makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja u recentnom razdoblju upućuje na spremnost Hrvatske za pokretanje procesa uvođenja eura.
- ◆ U siječnju 2018. Hrvatski sabor usvojio je **Zakon o potvrđivanju Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji koji se primjenjuje na države članice Unije unutar i izvan europodručja koje su ga ratificirale**
  - prvi pravni preduvjet približavanja Hrvatske europodručju i monetarnoj uniji, a ujedno se RH obvezuje i na snažnije provođenje strukturnih reformi.
- ◆ U svibnju 2018. usvojena **Strategija za uvođenje eura kao službene valute u RH.**
- ◆ Za ulazak u **Europski tečajni mehanizam (ERM II)** potrebna je potpora država članica i institucija EU-a → daljnje smanjenje makroekonomskih neravnoteža i provedba strukturnih reformi ključni za dobivanje potpore.

Izazovi domaćeg gospodarstva

- ◆ Unatoč trendu smanjivanja akumuliranih **makroekonomskih neravnoteža**, one su i dalje prekomjerne te izlažu gospodarstvo znatnom riziku u slučaju promjena uvjeta u međunarodnom okruženju.
- ◆ **Izvešće o mehanizmu upozoravanja za 2018.** (EK) pokazalo je da ukupno **tri** pokazatelja za RH prelaze kritične vrijednosti: **neto međunarodna investicijska pozicija, javni dug te stopa nezaposlenosti**.
  - Iako su sva tri indikatora zabilježila značajno poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu, njihove razine i nadalje odstupaju od kritičnih intervala definiranih u okviru MIP procedure.
- ◆ **Potencijalna stopa rasta BDP-a RH** se nalazi na relativno niskim razinama u usporedbi s novim članicama EU, prvenstveno zbog slabog rasta **produktivnosti**.
  - U izostanku strukturnih reformi sličan trend mogao bi se nastaviti i u narednom razdoblju.

Zaključno

- ◆ U odnosu na pred-krizno razdoblje kada je ekonomsku aktivnost pokretala domaća potražnja financirana inozemnim zaduživanjem, gospodarski rast je danas više ujednačen i široko rasprostranjen, uz viši doprinos izvoza roba i usluga, kontinuirano smanjivanje vanjskih neravnoteža, a prati ga i povoljna dinamika zaposlenosti.
- ◆ Od pristupanja Hrvatske EU, izvoz roba i usluga bilježi pozitivne strukturne promjene koje su rezultirale time da je izvoz postao glavni generator gospodarskog rasta, promatrajući pojedinačno sastavnice s rashodne strane obračuna BDP-a.
- ◆ Nužno je iskoristiti daljnje povoljne impulse iz međunarodnog okruženja kako bismo naš gospodarski rast učinili stabilnim i održivijim te nastavili smanjivati prekomjerne makroekonomske neravnoteže.
- ◆ Ključni fokus u narednom razdoblju bit će i podizanje investicijske aktivnosti i s tim povezano pojačano korištenje sredstava iz EU fondova.

